

Sygn. akt IV CNP 23/06

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrzkowski

w sprawie ze skargi pozwanych J.S. i J.S.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w S.

z dnia 13 października 2005 r., sygn. akt [...],

w sprawie z powództwa I.S. i S.S.

przeciwko J.S., J.S. i Gminie F.

o ustalenie nieważności umowy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 23 marca 2006 r.,

odrzuca skargę i zasądza od pozwanych J. i J. małżonków S. na rzecz powodów kwotę 1.200 (jeden tysiąc dwieście) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 13 października 2005 r., wydanym w sprawie [...], uwzględniając apelację powodów, zmienił wyrok Sądu Rejonowego i ustalił - z powodu naruszenia procedury przetargowej - nieważność umów notarialnych, na podstawie których nastąpiło na rzecz pozwanych przeniesienie własności nieruchomości.

Od powyższego wyroku pozwani reprezentowani przez radcę prawnego wnieśli skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (tzw. skarga na bezprawność).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem w części określającej jej istotę (jej treść), w której należy wykazać, że spełnia warunki przewidziane w art. 424⁵ § 1 k.p.c., powinna zawierać między innymi uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.). Z przyjętego w tym przepisie uregulowania nie wynika obowiązek udowodnienia szkody, zaktualizuje się on bowiem dopiero w postępowaniu przeciwko Skarbowi Państwa o odszkodowanie, wytoczonym po stwierdzeniu niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. W postępowaniu wywołanym skargą wystarczy uprawdopodobnienie szkody.

Pełnomocnik skarżących w celu wypełnienia tego warunku skargi stwierdził, że pozwani ponieśli koszty umów zawartych w formie aktów notarialnych, a także koszty przyłączenia nieruchomości do sieci wodociągowej, nabycia przyległej nieruchomości, rozgraniczenia z sąsiednimi nieruchomościami oraz dokumentacji technicznej dotyczącej zagospodarowania działki pod zabudowę letniskowo-wypoczynkową z przeznaczeniem na agroturystykę. Podniósł ponadto, że zaskarżony wyrok zniweczył także plany inwestycyjne pozwanych powodując utratę dochodów z planowanej działalności turystycznej. Z twierdzeń tych wynika więc, że w ocenie skarżących zaskarżony wyrok wyrządził szkodę zarówno w postaci strat jak i utraconych korzyści. Z uzasadnienia skargi płynie wniosek,

że w ocenie jej autora uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody polega na przytoczeniu samych twierdzeń o jej zaistnieniu. Ze stanowiskiem takim nie można się zgodzić.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05 (dotychczas nie publikowane) zauważył, że uprawdopodobnienie występuje w wielu przepisach kodeksu postępowania cywilnego (art. 50, 169 § 2, art. 243, 730¹) jednakże w żadnym z nich pojęcie to nie zostało określone. Jedynie przepis art. 243 k.p.c. stanowi, że zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest konieczne, ilekroć ustawa przewiduje uprawdopodobnienie zamiast dowodu. We wcześniejszych orzeczeniach Sąd Najwyższy, definiując to pojęcie stwierdził, że sąd może uznać jakieś twierdzenie za uprawdopodobnione tylko wtedy, gdy nabierze przekonania, iż prawdopodobnie tak właśnie było lub jest (orzeczenia z dnia 19 czerwca 1951 r., C 398/51, OSN 1951, nr 3, poz.89; z dnia 9 września 1961 r., 4 CZ 54/61, OSPiKA 1962, poz. 289 i z dnia 13 lipca 1966 r., II CZ 74/66, OSPiKA 1967, nr 3, poz. 68), natomiast w postanowieniu z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16 podniósł, że w celu uwiarygodnienia oświadczenia o wystąpieniu szkody strona może powoływać zarówno dowody, w tym tzw. dowody nie dające pewności, jak i inne środki, nie uznawane przez kodeks postępowania cywilnego za dowody (np. pisemne oświadczenia, surogaty dokumentów itp.). Samo twierdzenie strony o wystąpieniu szkody nie jest więc wystarczające dla uwiarygodnienia tego twierdzenia oraz wywołania u sędziego przekonania, że szkoda wystąpiła.

Przyjąć zatem należy, że uprawdopodobnienie szkody wyrządzonej zaskarżonym orzeczeniem zostaje spełnione, jeśli skarżący powoła w skardze nie tylko wszystkie znane mu fakty, które wskazują na związek między zaskarżonym orzeczeniem a doznanymi wskutek jego wydania stratami lub utraconymi korzyściami, ale ponadto powoła dowody lub co najmniej ich surogaty, które uczynią twierdzenie o wyrządzeniu szkody wiarygodnym. W postępowaniu wywołanym skargą Sąd Najwyższy – jak już podniesiono – wprawdzie nie bada tych dowodów, ale ich powołanie jest konieczne dla uprawdopodobnienia (uwiarygodnienia) szkody. W przeciwnym razie mogłoby się okazać, że skarga o stwierdzenie niezgodności prawomocnego orzeczenia z prawem przyjęta

zostanie do merytorycznego rozpoznania, mimo że zaskarżone orzeczenie nie spowodowało szkody, albo wywołało skutki, które tylko w mniemaniu skarżącego stanowią o szkodzie, która w istocie nie zaistniała. Skoro samo twierdzenie skarżącego o wystąpieniu szkody nie spełnia wymagania skargi przewidzianego w art. 424⁵ pkt 5 k.p.c. należało orzec jak w sentencji postanowienia (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).